

ZAKON

O IZMENI I DOPUNI ZAKONA O VANPARNIČNOM POSTUPKU

Član 1.

U Zakonu o vanparničnom postupku („Službeni glasnik SRS”, br. 25/82 i 48/88 i „Službeni glasnik RS”, br. 46/95 – dr. zakon, 18/05 – dr. zakon, 85/12, 45/13 – dr. zakon i 55/14), u članu 30a posle stava 2. dodaje se stav 3. koji glasi:

„(3) Sud odlučuje o celishodnosti poveravanja javnom beležniku da sprovedi pojedine postupke i da preuzima pojedine procesne radnje iz sudske nadležnosti.”

Član 2.

Član 172. menja se i glasi:

„Član 172.

(1) Javni beležnik je dužan da objasni strankama smisao pravnog posla, da im ukaže na njegove posledice i da ispita da li je pravni posao dozvoljen, odnosno da nije u suprotnosti sa prinudnim propisima, javnim poretkom i dobrim običajima.

(2) Ako utvrdi da nisu ispunjeni uslovi iz stava 1. ovog člana, javni beležnik rešenjem odbija da sastavi ispravu.

(3) Ako utvrdi da pravni posao o kome učesnik želi da sačini ispravu sadrži nejasne, nerazumljive ili dvosmislene odredbe javni beležnik je dužan da učesnika na to upozori.

(4) Ako učesnik ostane pri svojoj izjavi i posle upozorenja, u ispravu se unosi upozorenje javnog beležnika, a ako se učesnik protivi unošenju upozorenja, javni beležnik odbija da sastavi ispravu.”

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

O B R A Z L O Ź E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmeni i dopuni Zakona o vanparničnom postupku je odredba člana 97. tačka 2. Ustava Republike Srbije, prema kome Republika Srbija uređuje i obezbeđuje ostvarivanje i zaštitu sloboda i prava građana, kao i postupak pred sudovima i drugim državnim organima.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Donošenje Zakona o izmeni i dopuni Zakona o vanparničnom postupku (u daljem tekstu: Zakon) nametnula je potreba za poboljšanjem i unapređenjem postojećeg normativnog okvira u vezi sa poslovima koje sud može poveriti javnom beležniku, te je u cilju kontrole poverenih poslova neophodno dopuniti odredbu Zakona koja se odnosi na postupanje sudova u vezi sa radom javnih beležnika. Odredbama ovog zakona vrši se i usklađivanje sa predloženim izmenama i dopunama Zakona o javnom beležništvu u vezi sa postupkom sastavljanja isprava od strane javnih beležnika.

Rešenja iz Zakona izradili su i usaglasili stručni timovi Ministarstva pravde i Advokatske komore Srbije.

III. OBJAŠNENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

U članu 1. Zakona dopunjuje se član 30a Zakona o vanparničnom postupku taako što se daje ovlašćenje sudu da odlučuje o celishodnosti poveravanja poslova javnom beležniku da sprovodi pojedine postupke i da preuzima pojedine procesne radnje iz sudske nadležnosti.

U članu 2. Zakona menja se član 172. Zakona o vanparničnom postupku radi usaglašavanja sa predloženim izmenama i dopunama Zakona o javnom beležništvu. Predviđa se dužnost javnog beležnika da u postupku sastavljanja isprave, objasni strankama smisao pravnog posla, da im ukaže na njegove posledice i da ispita da li je pravni posao dozvoljen, odnosno da nije u suprotnosti sa prinudnim propisima, javnim poretkom i dobrim običajima. Ukoliko javni beležnik utvrdi da nisu ispunjeni propisani uslovi za sastavljanje isprave doneće rešenje kojim odbija da sastavi ispravu. U tom slučaju stranka ima pravo prigovora, odnosno žalbe nadležnom sudu, u skladu sa predloženim odredbama Zakona o javnom beležništvu.

Član 3. Zakona je završna odredba koja uređuje stupanje na snagu Zakona.

IV. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti sredstva u budžetu Republike Srbije.

V. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Predlaže se da se Zakon donose po hitnom postupku iz razloga što bi nedonošenje zakona po hitnom postupku moglo da prouzrokuje štetne posledice po rad pravovosudnih organa i ostvarivanje prava građana.

PREGLED ODREDBA ZAKONA O VANPARNIČNOM POSTUPKU KOJE SE MENJAJU I DOPUNJUJU

Član 30a

(1) Sud može javnom beležniku poveriti sprovođenje postupka za koji je po zakonu nadležan ili preduzimanje pojedinih vanparničnih radnji pod uslovima koji su predviđeni ovim zakonom.

(2) Sud ne može poveriti javnom beležniku sprovođenje postupka u statusnim i porodičnim stvarima, sprovođenje postupka za određivanje naknade za eksproprisanu nepokretnost, vođenje javnih knjiga i registara za koje je zakonom predviđeno da ih vodi sud, sastavljanje isprava za koje je ovim ili posebnim zakonom predviđena isključiva nadležnost suda i sprovođenje postupka za raspravljanje zaostavštine kada je za nasleđivanje merodavno pravo strane države.

(3) SUD ODLUČUJE O CELISHODNOSTI POVERAVANJA JAVNOM BELEŽNIKU DA SPROVODI POJEDINE POSTUPKE I DA PREDUZIMA POJEDINE PROCESNE RADNJE IZ SUDSKE NADLEŽNOSTI.

Član 172.

~~(1) Javni beležnik ispituje da li je volja učesnika slobodna i ozbiljna i da li je pravni posao o kome se sastavlja isprava u skladu s prinudnim propisima, javnim poretkom i dobrim običajima.~~

~~(2) Ako utvrdi da volja učesnika nije ozbiljna niti slobodna, odnosno da je pravni posao o kome učesnik želi da sačini ispravu u suprotnosti s prinudnim propisima, javnim poretkom i dobrim običajima, javni beležnik odbija da sastavi ispravu.~~

~~(3) Ako utvrdi da je pravni posao o kome učesnik želi da sačini ispravu relativno ništav ili da sadrži nejasne, nerazumljive ili dvosmislene odredbe koje bi mogle da stvore povod za sporove, javni beležnik je dužan da učesnika na to upozori.~~

~~(4) Ako učesnik ostane pri svojoj izjavi i posle upozorenja, u ispravu se unosi upozorenje javnog beležnika, a ako se učesnik protivi unošenju upozorenja, javni beležnik odbija da sastavi ispravu.~~

~~(1) JAVNI BELEŽNIK JE DUŽAN DA OBJASNI STRANKAMA SMISAO PRAVNOG POSLA, DA IM UKAŽE NA NJEGOVE POSLEDICE I DA ISPITA DA LI JE PRAVNI POSAO DOZVOLJEN, ODNOSNO DA NIJE U SUPROTNOSTI SA PRINUDNIM PROPISIMA, JAVNIM PORETKOM I DOBRIM OBIČAJIMA.~~

~~(2) AKO UTVRDI DA NISU ISPUNJENI USLOVI IZ STAVA 1. OVOG ČLANA, JAVNI BELEŽNIK REŠENJEM ODBIJA DA SASTAVI ISPRAVU.~~

~~(3) AKO UTVRDI DA PRAVNI POSAO O KOME UČESNIK ŽELI DA SAČINI ISPRAVU SADRŽI NEJASNE, NERAZUMLJIVE ILI DVOSMISLENE ODREDBE JAVNI BELEŽNIK JE DUŽAN DA UČESNIKA NA TO UPOZORI.~~

~~(4) AKO UČESNIK OSTANE PRI SVOJOJ IZJAVI I POSLE UPOZORENJA, U ISPRAVU SE UNOSI UPOZORENJE JAVNOG BELEŽNIKA, A AKO SE UČESNIK PROTIVI UNOŠENJU UPOZORENJA, JAVNI BELEŽNIK ODBIJA DA SASTAVI ISPRAVU.~~

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Organ državne uprave, odnosno drugi ovlašćeni predlagač propisa

Ovlašćeni predlagač propisa – Vlada

Obrađivač – Ministarstvo pravde

2. Naziv propisa

Predlog zakona o izmeni i dopuni Zakona o vanparničnom postupku

Draft Law on Amendman and Addition to the Law on non – Contentious Proceedings

3. Usklađenost propisa sa odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum), odnosno sa odredbama Prelaznog sporazuma o trgovini i trgovinskim pitanjima između Evropske zajednice, sa jedne strane, i Republike Srbije, sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Prelazni sporazum):

a) Odredba Sporazuma i Prelaznog sporazuma koja se odnose na normativnu sadržinu propisa,

Naslov VII. – Pravosuđe, slobode i bezbednost, u okviru kojeg je član 80 – Jačanje institucija i vladavina prava.

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma i Prelaznog sporazuma,

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma,

Naslov VII. – Pravosuđe, slobode i bezbednost, u okviru kojeg je član 80 – Jačanje institucija i vladavina prava.

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma,

d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

Predlog zakona o izmeni i dopuni Zakona o vanparničnom postupku predviđen je Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

- /

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

- b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,
- v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima,
- g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost,
- d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.

- /

5. Ako ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost treba obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe Direktive).

Ne postoje odgovarajući propisi Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost Zakona o izmeni i dopuni Zakona o vanparničnom postupku, s obzirom da su predmetne izmene malog obima i da nisu relevantne sa stanovišta prava Evropske unije.

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava EU prevedeni na srpski jezik?

- /

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik EU?

- Ne.

8. Učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti

U postupku pripreme ovog zakona nije ostvarena saradnja sa Evropskom komisijom s obzirom da za izradu predmetnog akta nije bilo neophodno ostvariti ovaj konkretni oblik saradnje sa navedenom evropskom institucijom.